

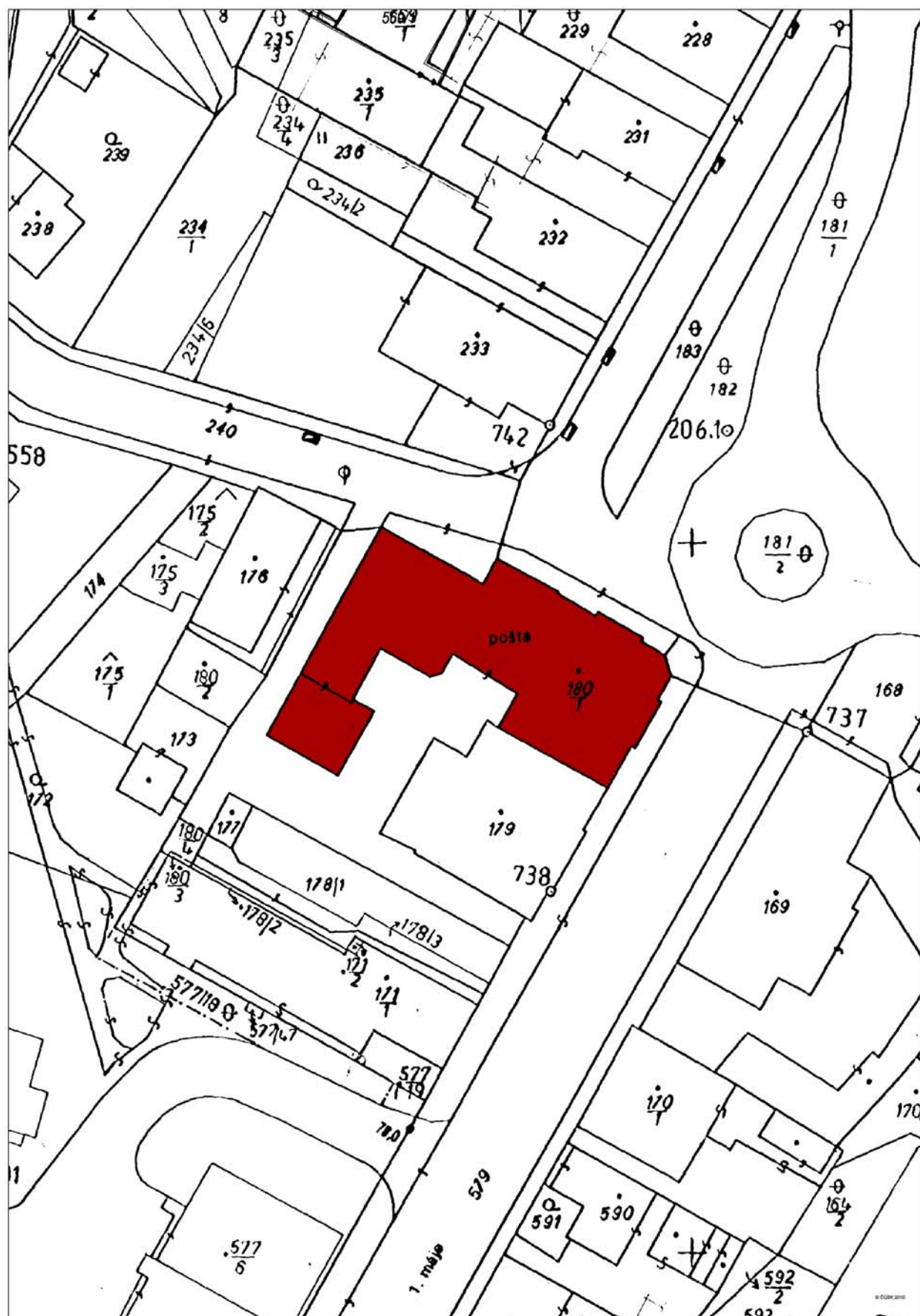
Název objektu Pošta a spořitelna č.p. 55 (Post und Sparkasse)	
Adresa	náměstí Míru č.p. 55 Nový Bor
K.ú./parcela č.	Nový Bor/p.č. 180/1
Architekt	Emil F. Ruehr remíza, přístavba – Maximilian Dittrich změna zastřešení rizalitu – Josef Effenberger, Fritz Noppes
Stavitel	Emil F. Ruehr (?) remíza, přístavba - Maximilian Dittrich změna zastřešení rizalitu – Fritz Kahl
Projekt	1903 remíza, přístavba – 1904, 1905 změna zastřešení rizalitu – 1935 (?)
Realizace	1903-1904 (5) změna zastřešení rizalitu – 1935
Vlastník	Česká pošta s.p.
Typ objektu	občanská obslužnost
Typ památkové ochrany	MPZ

Popis:

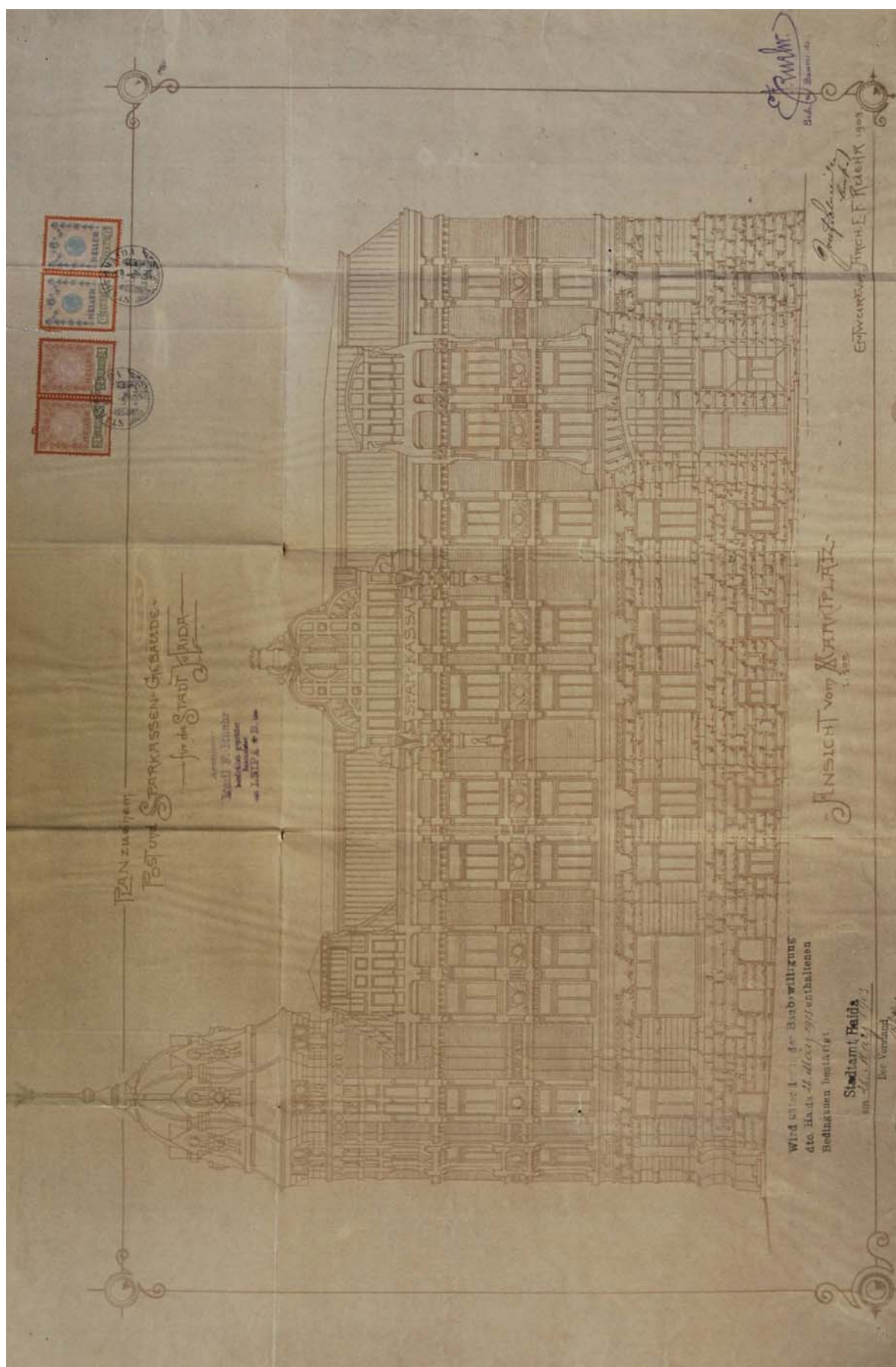
Rozsáhlý podsklepený dvoupatrový objekt postavený původně pro potřeby pošty a spořitelny rozprostírající se podél ulic T. G. Masaryka a náměstí Míru byl postaven podle návrhu českolipského architekta a stavitele Emila F. Ruehra mezi lety 1903-1905, přičemž stavba byla z větší části dokončena již roku 1904. Půdorys domu je přibližně ve tvaru písmene L. Honosné secesní stavbě dominuje nárožní osmiboký rizalit vystupující nad lomenou střechu krytou pálenými taškami bobrovkami. Zastřešení rizalitu bylo původně provedeno stejně jako fasády celého objektu z červeného pískovce s náročně provedenou kamenickou výzdobou. Dnešní zjednodušený helmicový tvar provedený z mědi získala budova v roce 1935, kdy autory změny zastřešení byli liberečtí architekti Josef Effenberger a Fritz Noppes. Fasády členěné mělkými rizality se štitovými vesměs trojúhelnými zakončeními zdobí jak geometrické tak i florální motivy a iniciály: „PS“ určující účel stavby. Vyvýšený suterén je umístěn do soklové části tvořené haklíkovým zdívem z režného pískovce. Ten byl použit z části i u přízemí, kde je již kombinován s červeným pískovcem. Užitím světlého pískovce ve spodní části stavby došlo k jejímu odlehčení. Výplně otvorů (vstupní dveře, okna, mříže, dveře interiéru) se dochovaly téměř v autentické podobě s minimálními zásahy. Okna jsou špaletová převážně šestikřídlá s příčnickem v horní třetině. Vstupní dřevěné dveře jsou z větší části prosklené a opatřené náročným secesním dekorem (ten je užit především na obou vstupních dveřích jihovýchodního průčelí). Veřejné prostory pošty byly umístěny do zvýšeného přízemí přístupného hlavním vstupem v nárožním rizalitu. Po předloženém žulovém schodišti se vstupovalo do osmibokého vestibulu, jímž byla třemi průchody přístupná hala, ze které se vstupovalo do provozoven poštovní pojišťovny s kasou, která byla situována v jižní části budovy a ostatních místností sloužících poštovnímu úřadu. Nacházela se zde např. listovní pošta, vlaková/dostavníková pošta, místnost pro listonoše, třídírna tisku, telegraf, telefonní místnost s hovornou apod. Ve dvoře byla remíza s nákladací rampou, ke které byl přidružen sklad zásilek. Poštovní úřad byl dále přístupný i postranním vstupem umístěným v severní části severovýchodního průčelí. V patře se patrně nacházely kanceláře vyšších poštovních úředníků (půdorysy sklepa, 1. patra a podkroví se bohužel nedochovaly). Do druhého patra byly umístěny tři bytové jednotky. Jeden reprezentativní byt určený patrně pro ředitele byl situován do jihovýchodní části objektu a byl přístupný samostatným schodištěm v jeho jižní části.

Sestával se ze tří pokojů, salónu, ložnice s koupelnou, kuchyně se spíží, pokoje pro služku, dvou záchodů soustředěných kolem centrálně umístěné předsíně. Zbylé dva menší byty byly přístupné schodištěm v západní části domu. Tvořily je tři pokoje, kuchyně se spíží, koupelna a záchod. Jeden z nich měl navíc ještě poměrně rozsáhlou předsín a skladovací místnost. Také v interiéru se dochovala řada původního řešení stavby, např. štuková výzdoba schodiště, zábradlí, osvětlovací tělesa, lité teraco apod.	
Památkové zhodnocení: Secesní objekt pošty je velmi hodnotným příkladem rané moderny velmi náročného architektonického řešení s kamennou fasádou, který byl vytvořen regionálním architektem a stavitelem E. F. Ruehrem. Význam stavby však, co se týče architektonického výrazu, má nadregionální charakter a v rámci Libereckého kraje ji lze zařadit mezi jednu z nejlepších staveb tohoto období. Na její úpravě v podobě zjednodušení zastřešení nárožního rizalitu, které nebylo pro objekt přínosné, se podílela dvojice libereckých architektů Josef Effenberger a Fritz Noppes. Ti jsou v Liberci spojováni s mnohem povedenějšími realizacemi, a to mj. na přestavbě kina č.p. 285/I, která dle jejich návrhu proběhla mezi lety 1922-1923 a v roce 1924 na návrhu vily č.p. 1174/I Gustava Schmidta.	
Prameny a literatura: Plánová dokumentace, archiv stavebního úřadu MěÚ Nový Bor Randáček Jan. Historický a urbanistický vývoj. In Šternová Petra, Plošný průzkum, zhodnocení a dokumentace architektonického kulturního dědictví 19. a 20. století, 2007, s. 33 Šternová Petra. Plošný průzkum, zhodnocení a dokumentace architektonického kulturního dědictví 19. a 20. století, 2007, s. 46 Jindra Vladislav. Nový Bor na starých pohlednicích a fotografiích, Česká Lípa 2007 Archiv digitální fotografie NPÚ ÚOP v Liberci, 0100923ps DSC_7653-56, 58, 60-62, 69, 73-75, 77, 78, 80-85, 87-92, 0101125ps 8731, 39, 40, 42, 44, 45, 47-49, 52, 54	
Zpracovatel Mgr. Petra Šternová	Datum 16. 10. 2010

Pošta a spořitelna č.p. 55 – situační zákres

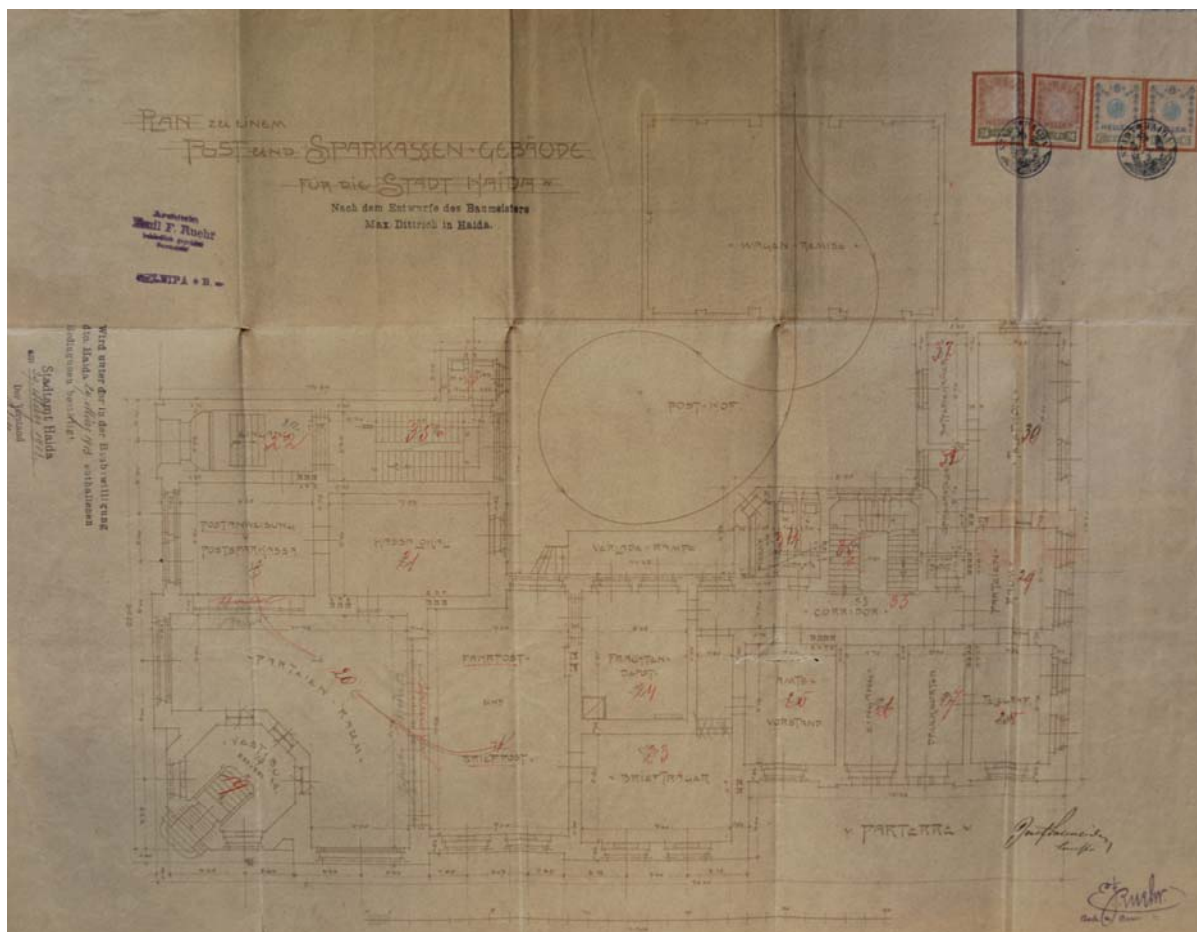

Pošta a spořitelna č.p. 55 – plánová dokumentace

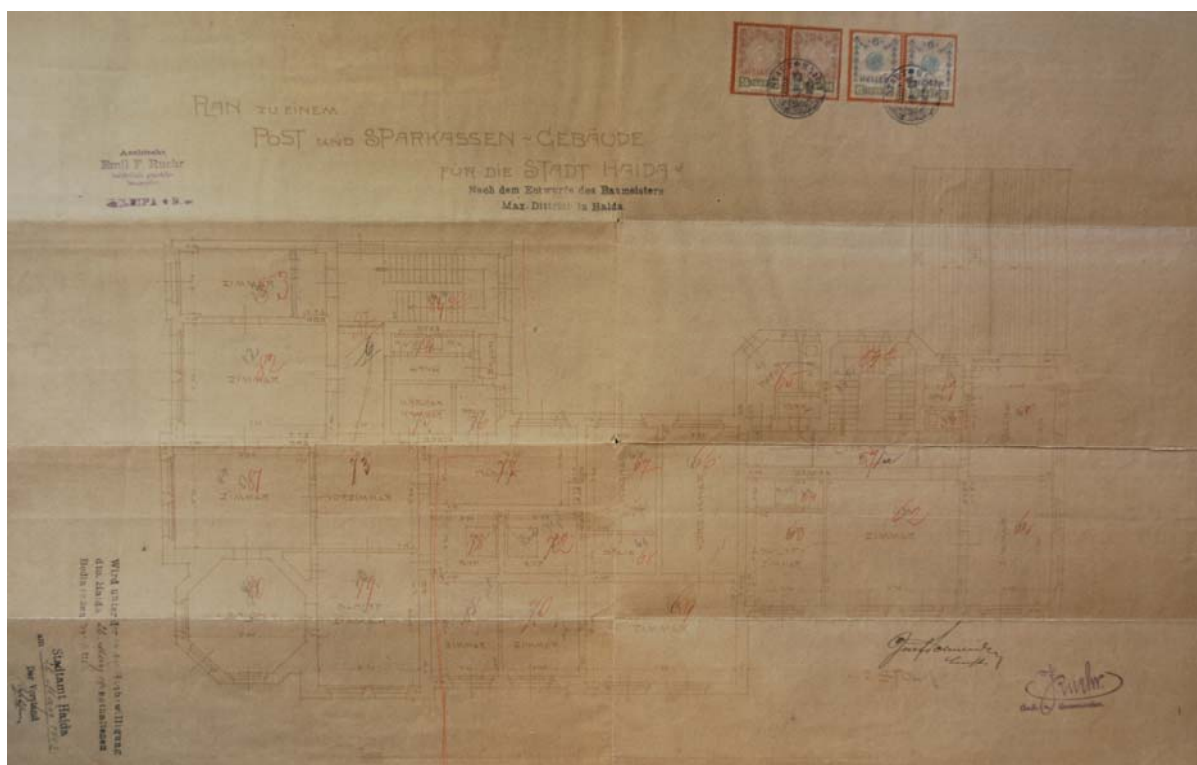

projekt domu č.p. 55 z roku 1903 od Emila Ruehra, pohled na severovýchodní průčelí, archiv stavebního úřadu MěÚ Nový Bor

Pošta a spořitelna č.p. 55 – plánová dokumentace

projekt domu č.p. 55 z roku 1903 od Emila Ruehra, půdorys přízemí,
archiv stavebního úřadu MěÚ Nový Bor

projekt domu č.p. 55 z roku 1903 od Emila Ruehra, půdorys přízemí,
archiv stavebního úřadu MěÚ Nový Bor

Pošta a spořitelna č.p. 55 – plánová dokumentace

nedatovaný projekt (asi 1935) nového zastřešení nárožního rizalitu domu č.p. 55 od Josefa Effenbergera a Fritze Noppese, pohled a řez, archiv stavebního úřadu MěÚ Nový Bor

nedatovaný zákres (asi 1935) nového zastřešení nárožního rizalitu domu č.p. 55 signovaný iniciálami Josefa Effenbergera a Fritze Noppese, archiv stavebního úřadu MěÚ Nový Bor

Pošta a spořitelna č.p. 55 – historická dokumentace

foto pošty a sousední spořitelny kolem roku 1935,
archiv stavebního úřadu MěÚ Nový bor

logo spořitelny s budovou pošty před postavením nové budovy v letech 1929-1931,
archiv stavebního úřadu MěÚ Nový bor

Pošta a spořitelna č.p. 55 – historická dokumentace

foto pošty z roku 1904 otištěné v publikaci Jindra Vladislav. Nový Bor na starých pohlednicích a fotografiích, Česká Lípa 2007, s. 77

foto pošty z roku 1907 otištěné v publikaci Jindra Vladislav. Nový Bor na starých pohlednicích a fotografiích, Česká Lípa 2007, s. 54

Pošta a spořitelna č.p. 55 – fotodokumentace stávajícího stavu

foto 0100923ps DSC_7576 – pohled od východu

foto 0100923ps DSC_7560 – pohled od jihu

Pošta a spořitelna č.p. 55 – fotodokumentace stávajícího stavu

foto 0100923ps DSC_7569, 88, 91 – detail vstupních dveří jihovýchodního průčelí

foto 0100923ps DSC_7589 a 73 – detail schránky jižního vstupu jihovýchodního průčelí
a mříže suterénních oken na témže průčelí

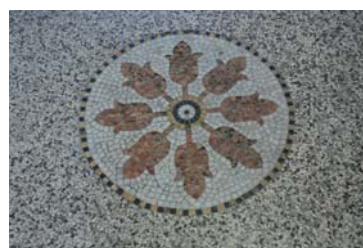

foto 0100923ps DSC_7584, 87 – detail podesty jižního schodiště a motivu teraca

Pošta a spořitelna č.p. 55 – fotodokumentace stávajícího stavu

foto 0100923ps DSC_7582 – detail štukové výzdoby stropu s historickým osvětlením jižního schodiště

foto 0100923ps DSC_7578, 81 – detail zábradlí jižního schodiště

Pošta a spořitelna č.p. 55 – fotodokumentace stávajícího stavu

foto 0101125ps DSC_8724 – detail vstupu do poštovní haly

foto 0101125ps DSC_8745 – detail vstupu do poštovní haly s datací výstavby 1903-1904

Pošta a spořitelna č.p. 55 – fotodokumentace stávajícího stavu

foto 0101125ps DSC_8739 – detail štukové výzdoby stropu vstupu do poštovní haly

foto 0101125ps DSC_8752 – detail štukové výzdoby stropu poštovní haly se symboly poštovního úřadu